

Övergödning

Orsak

Övergödning beror på att stora mängder av grundämnena kväve, fosfor och kalium (NPK) kommer ut i naturen. Dessa ämnen gör att växter gynnas onaturligt mycket så att de växer och förökar sig i stora mängder och orsakar problem.

Det extra tillskottet av NPK kommer från att en del lantbruk gödslar sin mark med konstgödsel, från husens avlopp som alla gånger inte håller tätt, från trafikens avgaser samt från industrier som tillverkar papper. Överskottet av NPK hamnar i större vattendrag genom bäckar, åar och mindre floder.

Miljöproblem med övergödning:

Syrebrist som leder till bottendöd. Övergödningen orsakar stora algbloomningar både i Östersjön och i insjöar. När algerna sedan dör och sjunker till botten bryts de ner av nedbrytare (bakterier). Då förbrukas den lilla mängd syre som finns på botten.

Speciellt Östersjön är drabbad av övergödning eftersom vattnet inte cirkulerar lika mycket som i en sjö och att det inte blandas med vattnet från Atlanten i så stor utsträckning.

I Östersjön finns stora områden som är helt utan organismer. 15 procent av botten är helt död och ytterligare 30 procent är i farozonen. Ibland kan bakterier som inte behöver syre ta över nedbrytningen. När dessa bakterier bryter ner döda växter och djur bildas ämnen som både luktar illa och kan vara giftiga.

Den biologiska mångfalden minskar. Övergödningen gör att vissa organismer gynnas medan andra missgynnas. Vattnet blir också grumligt vilket gör att växter som lever djupare ner får svårt med fotosyntesen. Det finns en risk att sjön växer igen helt och blir en våtmark istället.

Vad görs åt problemet?

I flera län i Sverige måste alla fastighetsägare byta ut sitt avloppssystem. Det bidrar till att mindre avloppsvatten läcker ut i naturen.

Fosfater (P) har förbjudits i tvättmedel och diskmedel.

Det ekologiska lantbruket har växt de senaste 20 åren. En ekologisk bonde använder inte konstgödsel och bidrar alltså inte till att öka halterna av NPK i naturen. Varje person kan bidra till minskad övergödning genom att köpa ekologisk mat.

Begrepp och svåra ord:

Övergödning, nedbrytare, organism, biologisk mångfald, konstgödsel